

Romea Internacional 08-09

Companyia Teatre Romea

Don Carlos

De Friedrich von Schiller
Direcció: Calixto Bieito

INDEX

FITXA ARTÍSTICA

CALENDARI GIRA *DON CARLOS* 2009

***DON CARLOS*: COPRODUCCIÓ INTERNACIONAL 2009 DEL TEATRE ROMEA**

SINOPSI DE L' OBRA

SOBRE L' AUTOR

CALIXTO BIEITO PARLA SOBRE *DON CARLOS*

FRIEDRICH SCHILLER I *DON CARLOS*, PER ADAN KOVACSICS

***UNA MISSA PASDOBLE SURREALISTA*, PER MARC ROSICH**

PREMSA

CURRÍCULUMS

DON CARLOS

Títol original

Don Carlos, Infant von Spanien

Autor: Friedrich von Schiller

Traducció al castellà: Adan Kovacsis

Dramatúrgia: Marc Rosich i Calixto Bieito

Direcció musical: Begoña Alberdi

Direcció: Calixto Bieito

Intèrprets

COMPANYIA TEATRE ROMEA

(Per ordre alfabètic)

Begoña Alberdi *Duquessa d'Alba*

Àngels Bassas *Princesa d'Èboli*

Rafa Castejón *Marquès de Poza*

Josep Ferrer *Duc d'Alba*

Carlos Hipólito *Felip II, rei d'Espanya*

Rubén Ochandiano *Don Carlos, infant d'Espanya*

Jordi Andújar *Don Carlos, infant d'Espanya (* Funcions a Perpignan i Grec 09 Festival de Barcelona)*

Violeta Pérez *Isabel de Valois, muller de Felip II, la reina*

Mingo Ràfols *Gran Inquisidor/ Domingo, confessor del rei*

Disseny d' Escenografia: Rebecca Ringst

Disseny de Vestuari: Ingo Krügler

Disseny d' Il·luminació: Nicole Berry (Nationaltheater Mannheim),

Disseny de so: Bernd Dworacek, Oliver Sachs (Nationaltheater Mannheim), Jordi Ballbé

Arranjaments musicals: Damià Riera

Adjunt a direcció: Juan Carlos Martel

Una coproducció de Teatre ROMEA, XV Internationale Schillertage, Grec'09 Festival de Barcelona i Centro Dramático Nacional.

Durada de l'espectacle: 1h 45 min. Aprox.

Espectacle en castellà

GIRA INTERNACIONAL 2009

- 6 de juny *Don Carlos, un ensayo abierto*
V Festival Internacional de las Artes de Castilla y León
Teatro Liceo
SALAMANCA
www.festivalcyl.com
- 19 de juny **Estrena absoluta, inauguració XV Jornades Internacionals Schiller**
Teatre Nacional de Mannheim
- 20 de juny 2ª funció, XV Jornades Internacionales Schiller
MANNHEIM (Alemanya)
www.nationaltheater-mannheim.de
- 22 de juliol **Estivales, le festival d'été de Perpignan**
Campo Santo
PERPIGNAN
www.estivales.com
- 31 juliol, 1 i 2 agost **Grec'09 Festival de Barcelona**
Teatre Grec
BARCELONA
www.barcelonafestival.com
- 17 de setembre a 8 de novembre **Centro Dramático Nacional**
Teatro Valle-Inclán
MADRID
cdn.mcu.es

Oberta contractació

DON CARLOS

COPRODUCCIÓ INTERNACIONAL 2009 DEL TEATRE ROMEA

L'èxit obtingut per Calixto Bieito i la Companyia Teatre Romea amb l'estrena a Alemanya (a Berlín i Frankfurt) de *Tirant lo Blanc* l'octubre de 2007, va ocasionar que la direcció artística del Teatre Nacional de Mannheim els hi oferís inaugurar la XV edició de les prestigioses Jornades Internacionals Schiller, organitzades bianualment per aquest teatre alemany, del qual Friedrich Schiller va ser dramaturg, amb una nova posada en escena, en castellà, de l'obra *Don Carlos*, de Friedrich von Schiller.

Finalment, aquest projecte s'ha materialitzat en una coproducció de Teatre Romea, XV *Internationale Schillertage* (XV Jornades Internacionals Schiller), Grec'09 Festival de Barcelona i el Centro Dramático Nacional de Madrid. El nou espectacle internacional de la Companyia Teatre Romea, *Don Carlos*, s'estrenarà el 19 de juny de 2009 al Teatre Nacional de Mannheim, amb direcció de Calixto Bieito. El director català ja va treballar aquest material dramàtic basat en un episodi de la història espanyola en la seva posada en escena de l'òpera *Don Carlo*, de Verdi, per al Teatre de Basilea (Suïssa) el novembre de 2006. Per aquest muntatge, s'ha encarregat una nova traducció al castellà de l'obra al professor Adán Kovacsics. Aquesta serà la tercera estrena de la Companyia Teatre Romea i Calixto Bieito a Alemanya, país on anteriorment van presentar a més de *Tirant lo Blanc*, *La ópera de cuatro cuartos* (Festival del Ruhr, Recklinghausen, el 2004).

Després d'una segona funció a Mannheim el 20 de juny, *Don Carlos* s'estrenarà al juliol de 2009 a França dins la programació d'Estivales, Festival d'Estiu de Perpignan i a Espanya al Grec 09 Festival de Barcelona i posteriorment es representarà dins la programació de la Temporada 2009 - 2010 del Centro Dramático Nacional, al Teatro Valle-Inclán de Madrid.

Prèviament a l'estrena mundial a Alemanya, Calixto Bieito i la Compañía del Teatre Romea oferiran un assaig obert al públic el 6 de juny (*Don Carlos, un ensayo abierto*), dins la programació del V Festival Internacional de las Artes de Castilla y León que es celebra a la ciutat de Salamanca.

SINOPSI DE LA OBRA

Don Carlos és un dels drames més famosos i polèmics de Schiller.

A partir de la llegenda sobre la mort del príncep Carlos i els seus suposats amors amb Isabel de Valois, l'esposa del pare de Carlos, Felipe II, monarca de l'Imperi "al qual no es posava el sol", Schiller escriu una tragèdia en què l'ànima de llibertat del príncep Carlos i l'idealisme utòpic del Marqués de Poza (símbol de l'home tolerant i defensor de la llibertat de consciència) s'enfronten al despotisme del rei Felipe II, les intrigues de la seva Cort i el poder de l'Església catòlica, (personificades en les figures de la Princesa d'Èboli i el Gran Inquisidor).

SOBRE L'AUTOR: FRIEDERICH VON SCHILLER

Johann Christoph Friedrich Schiller, des de 1802 von Shiller, va néixer a Marbach am Neckar el 10 de novembre del 1759 i mor a Weimar el 9 de maig del 1805. Poeta, dramaturg, filòsof i historiador alemany. Està considerat l'autor dramàtic més important d'Alemanya i, amb Goethe, una de les figures centrals del classicisme de Weimar. Moltes de les seves obres dramàtiques pertanyen al repertori estàndard del teatre alemany.

Schiller va viure durant la transició de l'absolutisme a la burgesia, l'època de la Revolució Francesa. Com que la burgesia no podia articular-se políticament dintre de l'absolutisme dels petits estats que formaven Alemanya, a partir de la segona meitat del segle XVIII la literatura es va convertir en el principal medi d'expressió del desenvolupament humanístic, un principi que s'oposava a la dominació aristocràtica. La tragèdia burgesa com a format principal i la contraposició humanitat/dominació reflecteixen aquest pensament en els primers drames de Schiller fins a *Kabale und Liebe* (*Càbales i amor*, 1784).

Després del període entre 1785 i 1795 amb obres com *Don Carlos* i profunds tractats de teoria literària com *Über die ästhetische Erziehung des Menschen* (*Sobre l'educació estètica de l'home*) i *Über naive und sentimentalische Dichtung* (*Sobre la poesia ingènua i sentimental*), entre 1795 i 1805 sobretot escriu drames. En aquestes obres Schiller programa l'educació estètica de l'home, l'equilibri entre la raó i el sentiment. S'havia proposat formar l'home esteta a través de l'alternança entre obres dramàtiques i idíl·liques, com a medi per aconseguir una transició pacífica envers una forma d'estat raonable i com a contra programa a la Revolució Francesa i a la política contemporània, en la qual només veia l'actuació de la força bruta. Schiller no es només autor de drames intensos de llenguatge i imatges potents, com *Die Räuber* (*Els bandits*), *Don Carlos*, *Die Jungfrau von Orléans* (*La donzella de Orleans*) o *Wilhelm Tell* (*Guillermo Tell*), sinó que va buscar també acostar els lectors en llegua alemanya als ideals del segle divuit sobre la raó, humanitat i llibertat. Com afirma el propi Schiller en la seva segona carta de *Über die ästhetische Erziehung des Menschen*, «la construcció de l'autèntica llibertat política... és la més completa de totes les obres d'art».

CALIXTO BIEITO PARLA SOBRE DON CARLOS

Entrevista per a la revista *Die Festivals. Festivalregion Rhein-Neckar* 1/2009.

A Alemanya ets molt conegut per la direcció d'òperes, però vas començar a Espanya com director teatral. ¿Podries explicar-nos alguna cosa sobre el teu desenvolupament artístic i la teva companyia de teatre a Barcelona?

El Teatre Romea és un dels teatres més antics d' Espanya. Ha acollit autors catalans des de 1865. És una institució del teatre català i en els últims deu anys ha esdevingut també la seu d'una companyia que representa arreu del món en català, en castellà i en anglès.

Havia dirigit anteriorment una obra dramàtica d'alguns dels "clàssics alemanys"?

No, mai una obra de teatre. El 2008 he dirigit l'òpera *L'holandès errant*, de Wagner, a Stuttgart, però mai teatre.

*A Basilea vas dirigir l'òpera de **Don Carlo**, de Verdi. Quin va ser el concepte en què et vas basar i què et va interessar d'aquesta òpera?*

El concepte es va basar en descriure els últims 25 anys d'història d'Espanya, plens de novetats, de canvis i de confusions. Va ser molt excitant recordar tots els esdeveniments del meu país combinant-ho amb la meua infància. Llibertat i inquisició, anarquia i feixisme, surrealisme i realisme....Una experiència bonica.

*El **Don Carlos**, de Schiller, no és fidel a la història. Des de la teua perspectiva de director espanyol com tractes això? És possible obviar els fets històrics?*

Jo no puc ignorar aquest període de la història del meu país, que a més m'interessa molt, però penso es pot trobar un equilibri entre el que va escriure Schiller i els fets verídics del príncep Carlos per crear una història nova des d'una perspectiva actual.

Com a director, ets famós per confrontar obres i òperes clàssiques amb qüestions d'avui i conflictes de la nostra societat amb una escenografia realista i moderna. ¿Et resulta interessant el conflicte generacional que apareix a l'obra de Schiller?

Si, per descomptat. Tracta sobre la llibertat personal, sobre els sentiments individuals i com el sistema intenta reprimir-los. És molt apassionat.

Com interpretes els polítics de Felipe II i el sistema monàrquic?

Hi ha dos camins: el sistema que intenta reprimir qualsevol sentit o significat fora del sistema econòmic. I sobretot el que jo penso del sentit de la monarquia. Per a mi és un total anacronisme en els nostres temps. Prefereixo un govern republicà per Espanya.

Què penses dels ideals de Carlos i del Marqués de Poza? Representen utopies d'avui? Quin significat té la paraula "llibertat" actualment?

Estem plens d'utopies, gràcies a Déu. Un dels objectius de l'art ha de ser ajudar a que les coses canviïn. Hi ha molt per fer tant per a la teva gent més propera com per a la gent que està més lluny.

"El pensament és llibertat", aquest és el punt de partida. Hem de trobar el camí per aconseguir un equilibri més just al món sencer. L'objectiu més important és que tothom pugui menjar i accedir a l'educació i la cultura.

Encara resulta interessant avui en dia l' institució de l'església representada per el "Gran Inquisidor"?

L'església catòlica és una de les potències econòmiques més fortes del món. Potser hagin perdut una mica de poder sobre la població però, tanmateix, conserven una gran influència sobre el sistema financer i els governs occidentals.

Com has treballat amb el potent i poètic llenguatge de Schiller i en quin idioma realitzaràs la teva versió?

Estem fent una traducció de *Don Carlos* en castellà respectant la mètrica de Schiller. Poder-ho fer és una oportunitat fantàstica. Potser afegim algun text nou... qui sap. Però el contrast amb aquests meravellosos versos blancs i la prosa actual em sembla molt artístic.

Calixto Bieito
Desembre de 2008

FRIEDRICH SCHILLER I *DON CARLOS*

Friedrich Schiller (1759-1805) dedicó años a la creación de esta obra, en la que empezó a trabajar en 1782, que se estrenó en 1787 y de la que realizó numerosas versiones (todas, salvo una, en verso). La última, titulada *Don Carlos / Infante de España / Un poema dramático*, se publicó en el año de su muerte, comprende 5.370 versos y es la que se ha utilizado para nuestra traducción al castellano. La indicación «Poema dramático» sitúa la pieza junto a *Nathan el sabio*, de Lessing, que lleva el mismo subtítulo. Con esta última y con la *Ifigenia de Goethe* se ha erigido *Don Carlos* en uno de los tres grandes «dramas de la humanidad» creados en lengua alemana en la década de los ochenta del siglo XVIII.

Fue una época de enorme efervescencia, de inmensas esperanzas puestas en el ser humano, en el hombre autónomo, libre de la tutela de la religión y del poder autoritario. En aquellos años adquirieron fuerza y alcanzaron su auge los movimientos de la masonería y de los «iluminati», a los que Schiller estaba y se sentía próximo. El Marqués de Poza, una de las figuras centrales de *Don Carlos*, hace precisamente de portavoz de sus nobles aspiraciones. El ethos elevado e inquebrantable que manifiesta el marqués impregna asimismo el lenguaje de la obra.

Son versos perfectamente cincelados y, a la vez, atravesados por una corriente subterránea cercana a la prosa. El sutil juego de prosa y verso dentro del verso viene dado por los continuos encabalgamientos que es muy preciso tener en cuenta en la traducción. Hay allí una singular simbiosis de diálogo común y lenguaje sublime. Lo cierto es que varios de los versos de *Don Carlos* se han convertido en frases aladas en la tradición cultural alemana (“dénos libertad de pensamiento” y muchos otros).

El aire del texto se mueve siempre en un plano de elevación y nobleza, marcado por los personajes del infante, de la reina y de Poza. Es una obra de grandes sentimientos llevados al límite, en todos los sentidos de la palabra. De ahí el parentesco con la música de Beethoven. Se dice que a Beethoven le resultaba problemática la melodía. Pero es que dar voz a la humanidad, a «millones», una palabra recurrente también en *Don Carlos*, no es poca cosa, requiere un ingente esfuerzo y genera un lenguaje musical que tiene tanto de maravilloso como de monstruoso. Algo semejante ocurre también en la obra de Schiller.

Don Carlos está dominado, además, por una enorme tensión erótica. No es tan sólo que el amor a la reina se ha de transformar en amor a la humanidad –que es lo que piden tanto ella como Poza a

Carlos —, sino que el amor a la humanidad se ha transformado en amor a la reina. Se crea así una ecuación imposible de resolver. Siempre se pierde algo. Similar es lo que sucede en el plano de la amistad, cuando Poza, por ejemplo, se presenta ante Carlos no como amigo sino como “diputado de la humanidad”. Es una obra de grandes desajustes y conflictos en torno a lo que Schiller llama “naturaleza”. El espectador presencia un esfuerzo enorme y real de formación, modelación y modulación de impulsos y afectos, como tal vez nunca se ha dado en la literatura.

Hay que tener en cuenta, además, que en Schiller la naturaleza no se opone ni a la “sociedad” ni a la “ley”. El ambiguo concepto recorre *Don Carlos* de principio a fin. Resulta ambiguo porque, por un lado, el principio y fundamento de la naturaleza es la libertad humana y, por otro, porque uno de sus modos de manifestación son los lazos familiares. Y lo es también porque existen dos maneras de trascenderla: la amistad (“un nexo más noble que el fraguado por la naturaleza”) y el régimen de la Inquisición cuya sombra se proyecta sobre el futuro (“ante la fe no existe la voz de la naturaleza”).

La filología discute si se trata de un drama familiar (Schiller se refiere en una carta a un «retrato de familia en una casa real») o de un drama político o ideológico, en el que la problemática familiar desempeñaría un papel secundario. De hecho, sin embargo, familia y estado son el mismo nudo. Poza viene de fuera y trae aire del exterior tanto a la familia como a la corte.

No obstante, así como en algunas piezas teatrales aparece por último una figura regia como deus ex machina para resolver la situación, aquí lo que aparece al final es la Inquisición. No vemos en *Don Carlos* el tono ilusionado de otra gran obra de la época, *La flauta mágica*. En esta, Sarastro dice: «Los rayos del sol ahuyentan la noche / destruyen el poder astutamente conquistado por los hipócritas» (igual, por cierto, que Schiller en *El teatro considerado como una institución moral*: «Desaparece la niebla de la barbarie y de la sombría superstición, la noche cede a la luz victoriosa»).

En *Don Carlos* esto no ocurre, los rayos de sol que trae Poza, que formaban parte de la juventud del príncipe y que, de hecho, están presentes en todo ser humano acaban engullidos por la prisión en la que vive el infante, en la que vivimos todos, sea la prisión de la familia, de la corte, de la sociedad o del poder estatal y religioso.

Adan Kovacsics

UNA MISSA PASDOBLE SURREALISTA
(cuitas y pesares de una familia española
que sueña con realezas del pasado y miserias del presente)

El conflicte etern que proposa Schiller en el seu Don Carlos segueix present: la lluita entre les forces repressores de l'individu i el naixement d'un pensament humanista a favor de la llibertat de pensament. En canvi, en la dramaturgia que hem treballat amb Calixto Bieito, aquesta lluita entra en terrenys més ambigus, una lluita en la qual no hi ha ni bons ni dolents. Ni llum, ni ombra. Sinó l'angoixant incertesa del clarobscur. Al cap i a la fi, la nostra és una lectura clarament pessimista, la constatació d'un món sense futur, atrapat en un cercle viciós, un avui on no hi ha esperança.

Per a la nostra visió, hem decidit eliminar totes les laberíntiques trames pels passadissos de palau i evitar els meandres de l'acció, tot per centrar-nos en les circumstàncies dels personatges principals i els seus moments climàtics dins l'obra, en una devastadora successió d'escenes en las quals mai no arriba el moment de recuperar l'alè. Amb aquest objectiu hem tractat de manera molt lliure i sense complexes els materials originals de Schiller, convertint en monòlegs el que en un principi eren diverses escenes, canviant violentament de posició algunes rèpliques, creant noves escenes viscudes en primera persona a partir del que eren relats en tercera, fonent textos aliens amb l'obra de teatre, des de fragments de l'Educació estètica del mateix Schiller fins a màximes d'Escrivà de Balaguer. Totes aquestes transformacions s'han fet tenint com a punt de partida la traducció d'Adan Kovacsis, la primera en castellà que existeix de la peça feta en vers blanc. De fet, la feina de coccio per a la present dramaturgia no dista de la realitzada en els anteriors treballs que hem fet amb el Calixto (les adaptacions de les novel·les Tirant lo Blanc de J. Martorell i Plataforma de M. Houllebecq). La qüestió és distanciar-se una mica de la forma de l'original per poder trobar noves vies per explicar l'essència de l'obra, sense deixar de ser fidels al món propi de l'autor.

La idea central a partir de la qual s'organitza la nostra dramaturgia es tradueix en un immens hivernacle on Felip II té cura, amb estima de jardiner, de les seves plantes, una frondosa plantació que creix esponerosa gràcies a l'adob dels milions i milions de morts que s'amaguen sota terra. De fet, Felip II sempre va tenir cura del seu propi hort, del qual collia tot el que menjava, potser temorós d'algun enverinament. Per a nosaltres aquest jardí és Espanya, l'imperi on no es posa el sol, la presó on viuen oprimits els joves Carlos i la Reina, presó a la qual el Marquès de Poza portarà l'aire fresc de les seves idees visionàries, tot i que finalment resultaran ser fallides. Aquest jardí està dividit com un gran tríptic, i pren com a inspiració la famosa pintura de Bosco El jardí de les delícies, quadre que precisament Felip II tenia penjat a la seva habitació. La riquesa surrealista d'aquest gran tríptic també ha amarat d'imatges el nostre paisatge, fins a portar-lo a un pla més somiat que realista.

A Calixto li agrada etiquetar els seus espectacles amb un subtítol que defineix la seva proposta d'una manera certa. Per al present muntatge no partim de la inspiració d'un subtítol, sinó de dos.

"Missa pasdoble surrealista" n'és el primer. La música s'està convertint cada cop més en l'ingredient indispensable dels muntatges teatrals de Bieito. En aquest cas particular hem volgut juxtaposar la duresa del rèquiem cantat, representació de la llosa del fanatisme religiós que pesa sobre l'obra, a la música aparentment lleugera del pasdoble espanyol, on la festa es barreja amb el sacrifici de sang a la plaça de toros.

El segon subtítol és més llarg: "cuitas y pesares de una familia española que sueña con realezas del pasado y miserias del presente". D'aquesta manera volem destacar la balança entre el drama domèstic i les raons d'estat que conforma l'esquelet de l'obra. Però a més, aquest segon subtítol ens obre les portes a un possible retrat de l'Espanya d'avui. Schiller, en aquesta peça de paisatge espanyol sobre temes eminentment alemanys, va ficcionalitzar una imatge determinada, fins i tot deformada, de l'imperi de Felip II, aprofundint en la seva llegenda negra. El nostre treball s'ha dirigit a matisar, subratllar, defugir, redreçar, amb el nostre comentari escènic, els ecos de l'obra que encara poden ressonar en la història recent del nostre país.

Marc Rosich,
dramaturg

PREMSA

Don Carlos, un ensayo abierto - Salamanca:

“Al final del montaje, los aplausos entusiastas de los espectadores darán fe del éxito. El silencio del público salamantino durante dos horas de ensayo abierto, sobrecogido por la fuerza del texto y por la puesta en escena.

Los aplausos de Salamanca sonarán en Mannheim”.

El País (Edición Nacional)

“Cargado de creatividad y con una puesta en escena impactante. Así vieron los salamantinos el ensayo de la obra Don Carlos que acogió el sábado el teatro Liceo”.

Tribuna de Salamanca

“Bieito recurre a todos sus recursos de estilo, a un planeamiento más meditado en cuanto al texto, los actores, los cantantes toman un valor importante.

Hay sitio para el lucimiento del director, para el artificio y lo chocante, pero nos pareció que apuntaba a gran espectáculo”

ARTEZ

XV Internationale Schillertage - Mannheim:

“Calixto Bieito aconseguix tot un èxit: deu minuts d’aplaudiments amb la seva versió del text de Schiller, i davant del públic de Mannheim, que se’n sap el text de memòria”.

Avui

"Bieito porta a esplèndids actors de la seva Companyia Teatre Romea. Una vetllada amb una energia impressionant:"

Stuttgarter Zeitung

“La direcció de Bieito és directa i grandiosa. (...) La representació és una opulenta celebració en un món sense cel.”

Frankfurter Rundschau

"Tot sembla un rèquiem, el cant de cigne d'una època decadent que no té salvació i que arrossega a la ruïna a bons i dolents. Un muntatge d'imatges intenses, ple d'emoció i molt d'interès."

Die Rheinpfalz

"Va agradar molt al públic"

Frankfurter Allgemeine

"Bieito narra un drama familiar, però també tracta el xoc d'interessos: l'ideal de llibertat contra l'interès d'estat (...). Per això relata la història de Schiller de forma concisa i densa, renunciant a les moltes trames secundàries (...) aquest *Don Carlos* té sentit en tots els detalls, funciona perfectament. El públic estava entusiasmat."

Deutschlandradio:

Estivales, le festival d'été de Perpignan, Perpignan

"(...) Hi ha talent i uns magnífics actors. (...) Aquest *Don Carlos* es d'una intensitat tallant. (...) Teatre, gran teatre."

L'Indépendant

"Aquesta bella història edificant de l'Infant d'Espanya ens es retornada amb un eloqüent frenesí i modernitat sense perdre mai l'essencial."

MidiLibre.com

Grec 09 Festival de Barcelona

"Un dels millors treballs de Bieito. Escenografia, vestuari i il·luminació de molta categoria. Y amb ells, una interpretació de primera."

Joan- Anton Benach, La Vanguardia

"Un drama de quadres plàstics impressionants (...) Proposta incisiva."

Begoña Barrena, El País

“El sentit del ritme de Bieito i el fantàstic repartiment donen vol a l’obra”

Iolanda García Madariaga, El Mundo

“Bieito i el seu equip han esbossat, de manera magnífica, una clausura d’altura per al festival Grec. (...) Fantàstic el conjunt d’actors.”

Joaquim Armengol, El Punt

“L’entusiasme del públic alemany (...) havia posat el llistó molt alt (...). Una expectació satisfeta”

Carme Tierz, Time Out

“un espectacle molt ben temperat en tots els seus elements. El gruix de l’obra de Schiller i el seu vers ressonen nítidament en uns intèrprets molt ben dirigits”

Santi Fondevila

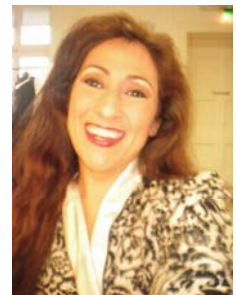

Fotos: David Ruano – Teatre Romea

COMPANYIA TEATRE ROMEA

BEGOÑA ALBERDI (soprano)

Duquessa d' Alba

Polifacètica actriu-cantant, amb una destacada carrera tant en el món de l'òpera com en el del teatre més rupturista i innovador, la soprano barcelonesa

Begoña Alberdi va començar la seva trajectòria després de guanyar en 1989 el Concurs Internacional de Cant Julián Gayarre de Pamplona, el Concurs Nacional per a cantants d'òpera Eugenio Marco i, durant dos anys consecutius, la Marató per Noves Veus organitzat per l'Orquestra de Cambra de Catalunya.

Qualificada per la premsa com "un instintiu animal escènic", Begoña Alberdi presta el seu temperament i la seva profunda vocació artística a muntatges que li permeten desenvolupar un potencial que en els últims anys ha començat a transmetre als seus cada cop més nombrosos alumnes. Les seves inquietuds teatrals l'han portat a estar lligada durant anys al grup teatral Els Joglars -El Nacional, Ubu president-, havent treballat també en muntatges creats per Carles Santos -Lisistrata- i Calixto Bieito -Tirant lo Blanc-, combinant aquests compromisos amb actuacions en les temporades operístiques del Gran Teatre del Liceu, del Teatro Real de Madrid, del Euskalduna de Bilbao o de l'Òpera d'Oviedo, interpretant els personatges més variats personatges d'un ampli repertori.

Begoña Alberdi va realitzar els seus estudis en el Conservatori Superior de Música del Liceu obtenint els premis en els graus mig i superiors, perfeccionant més tard tècnica i interpretació amb Juan Oncina, Enedina Lloris i Mirella Freni. Debuta en l'òpera com Euridice (Orfeo ed Euridice, Gluck), en el Teatre La Faràndula de Sabadell (Barcelona) en 1989. Aquesta mateixa temporada debuta en el Liceu barcelonès, teatre en el que ha arribat a interpretar més de vint papers en òperes com Jenufa, Boris Godunov, Manon Lescaut, Die Walküre, Salome, Una cosa rara, Aida, Beatrice di Tenda, Alcina, Norma, La Favorita, Parsifal, La Fiamma, Le nozze di Figaro, Don Giovanni, Peter Grimes, Macbeth, Die tote Stadt i un llarg etcètera. Debuta en el Teatre Real amb la seva inigualable Marcellina de Le nozze di Figaro, paper que també ha interpretat en el Calderón de Valladolid i en el Campoamor de Oviedo. En el Teatro de La Zarzuela de Madrid canta en l'òpera

Jenufa, debutant en el Euskalduna bilbaíno amb Der Rosenkavalier, on més tard torna amb una de les walkyrias a Die Walküre.

Ha col·laborat amb directors com Ros Marbà, Collado, Mund, Schneider, Haider, De Billy, Delacôte, Kulka, Kremer o Bonyngue, compartint escenari amb estrelles de la talla de Eva Marton, Monserrat Caballé, Mirella Freni, Edita Gruberova, Giovanna Casolla, Plácido Domingo o José Carreras. Begoña Alberdi ha participat en muntatges operístics i en gires de concerts per ciutats d'Alemanya, França i Corea i en els Festivals de Sagunto, Mérida i Castell de Peralada. El seu repertori concertístic inclou obres de tanta envergadura com la Missa da Rèquiem de Verdi, la Missa de la Coronació o las Vesperae solemnes de confessore, ambdues de Mozart.

ÀNGELS BASSAS (actriu)*Princesa d'Èboli*

És actriu de la Companyia Teatre Romea. Llicenciada en interpretació per l' Institut del Teatre de Barcelona.

Ha rebut el Premi Extraordinari d'Interpretació 1992 atorgat per l' Institut del Teatre de Barcelona; premi a la millor actriu del Certamen Nacional de Guadalajara de 1993 per *Diario de una camarera*; premi de la crítica teatral de Barcelona 1996-97 per *Amfitrió* i el mateix guardó a la temporada 1997-98 per *La senyoreta Júlia*. Premi Max 2005 a la Millor actriu de repartiment per *El Rei Lear*.

Entre les obres en les que ha participat com a membre de la Companyia Teatre Romea destaquen, sota la direcció de Calixto Bieito: *Tirant lo Blanc*, adaptació de la novel·la de Joanot Martorell, estrena en català a Alemanya (teatre **Hebbel am Ufer** de Berlín i Schauspiel Frankfurt) i en el Festival Internacional Cervantino de Guanajuato (Mèxic). *El rei Lear*, de Shakespeare, estrenat dins el Fòrum Internacional de les Cultures Barcelona 2004 i en el Festival de Tardor de Madrid 2004, gira per tot el territori espanyol. *La vida es sueño*, de Calderón de la Barca, coproducció del Teatre Romea, la Companyia Nacional de Teatre Clàssic, el Festival d' Edimburg i el Barbican Centre de Londres 1999-2000.

Altres treballs anteriors amb Calixto Bieito s' inclouen; *El somni d'una nit d'estiu*, de W. Shakespeare (1991); *Amfitrió - Anfiterión*, de Molière, estrenat al Teatre Lliure i Gira per Espanya (1996).

També com Companyia Teatre Romea i sota la direcció d'altres directors: *Terra baixa*, d' Àngel Guimerà, dirigit per Hasko Weber (2009); *Mama Medea*, de Tom Lanoye, dirigida per Magda Puyo (2008).

Altres espectacles al Teatre Romea: *El café de Goldoni*, de Carlo Goldoni, amb direcció de Joan Ollé (lectura escenificada) (2009); *Bodas de sangre*, de García Lorca, amb direcció de Ferran Madico, producció de Teatre Romea i Festival d'estiu de Barcelona, Grec 01 2001; *La presa*, de Conor McPherson, amb direcció de Manel Dueso.

De la seva extensa trajectòria, també destaquem:

Els Hereus d' Alan Krief, amb direcció de Pep Anton Gómez La Villarroel 2007; *T'estimaré infinit*, de Gemma Rodríguez amb direcció de Magda Puyo. Teatre Nacional de Catalunya (2004); *Electra*, de Sófocles, amb direcció d' Antonio Simón. Teatre Grec i Festival de Teatre Clàssic de Mérida (2003);

La mandrágora, de N. Machiavelli. Amb direcció de Xicu Masó (1988); *Molt soroll per no res*, de Shakespeare. Amb direcció de Ferran Madico. Festival d'estiu Grec 99. Producció Focus (1999); *La senyoreta Júlia*, d' August Strindberg, amb direcció d' Antonio Simón Rodríguez (1998); *Filoctetes*, Heiner Müller, amb direcció d' Antonio Simón Rodríguez. Sala Beckett (1997); *La corona d'espines*, de Josep Mª de Sagarra, amb direcció d' Ariel García Valdés. Festival Don Quijote en París (1994); *Diario de una camarera*, gira per Espanya (1994); *Diari d' una cambrera*, d' Octave Mirbeau, amb direcció d' Antonio Simón Rodríguez (1993); *Per molts anys*, de Marc Camoletti, amb direcció de Frederic Roda (1993); *Falses Aparençes*, basat en textos de Molière (1992).

Ha participat en les següents pel·lícules: *Jo també em dic Júlia*, de Romà Guardiet; *Barcelona*, de Whit Stillman; *Tempus fugit*, de Xavier Bernaveu; *Entre las piernas*, de Manuel Gómez Pereira. En televisió, ha treballat en series como *El cor de la ciutat*, *Sitges*, *Estació d'enllaç*, *Nissaga*, *l'herència*; *Temps de silenci* i *El Comisario*.

RAFA CASTEJÓN (tenor)

Marquès de Poza

TEATRE:

- Don Carlos* de F. Schiller. Director: Calixto Bieito.
- Carnaval* de Jordi Galcerán. Directora: Tamzin Townsend.
- La leyenda del beso*. De Soutullo i Vert. Direcció: Jesús Castejón. TLNZ.
- Los Persas: Réquiem por un soldado*. Sobre el text d' Esquilo. Direcció: Calixto Bieito.
Premi al millor actor secundari 2007 per la Unió d' Actors.
- El Método Gronholm* de Jordi Galcerán. Direcció: Tamzin Townsend.
- Esperando a Diana* de Eduardo Galán. Direcció: Celso Cleto.
- La chulapona* de F.M. Torroba. Direcció: Gerardo Malla. Teatro Lírico Nacional La Zarzuela.
- El asombro de Damasco* de P. Luna. Direcció: Jesús Castejón. TLNZ.
- Una habitación luminosa llamada día* de Tony Kushner. Direcció: Gerry Mulgrew.
- Noche de Reyes o lo que quieras* de W.Shakespeare. Direcció: Consuelo Trujillo.
- Primavera* de Julio Escalada. Direcció: Roberto Cerdá.
- El Niño Judío* de P.Luna. Direcció: Jesús Castejón. TLNZ.
- La Viejecita* de F. Caballero. Direcció: José Luis García Sánchez. TLNZ.
- El chaleco blanco* de F.Chueca. Direcció: Adolfo Marsillach. TLNZ.
- Es mi hombre* de C.Arniches. Direcció: Juan Carlos Pérez de la Fuente.
- Las de Caín* de los Hrmnos. Alvarez Quintero. Direcció: Juan Carlos Pérez de la Fuente.
- Un millón por una rosa* de Mª Luisa Luca de Tena: Direcció Ramón Ballesteros.
- Batas blancas no ofenden* de Ray Cooney. Direcció: Angel Fdez Montesinos.

CINEMA:

- El Club de los suicidas*. Direcció: Roberto Santiago. Tornasol Films.
- El Aura*. Direcció: Fabián Bielinsky. Tornasol films. Patagonik films.
- El penalti más largo del mundo*. Direcció: Roberto Santiago. Tornasol films.
- El oro de Moscú*. Direcció: Jesús Bonilla. Enrique Cerezo prod.
- Incautos*. Direcció: Miguel Bardem. Alquimia films.
- El alquimista impaciente*. Direcció: Patricia Ferreira. Tornasol films.

TELEVISIÓ:

- La chica de ayer*. Antena3.
- Hermanos y detectives* Tele 5.
- Cuenta atrás* Cuatro. Globomedia.
- Hospital Central* Tele 5. Videomedia.
- Paco y Veva*. TVE. Direc: José Pavón.
- Géminis*. TVE. Direc: José Pavón
- El Secreto*. TVE. Europroducciones. Direc: Valerio Boserman i Julián Pastor.
- Ala...dina*. TVE. Cartel. Direc: Rafael de la Cueva.
- Reina de espadas*. Fireworks.Morena films. Direc: Peter Ellis.

- Carlota* Estudio 1. TVE. Direc: Pedro Amalio López.
- A las once en casa* TVE. Starline. Direc: José Pavón.
- La casa de los líos* Antena3.Cartel. Direc: Pepe Ganga.
- Ni contigo ni sin ti* TVE. CPA. Direc: Manuel Arman i Juan A. Arévalo.
- Robles, investigador* TVE. CPA. Direc: Josetxo San Mateo
- Cuatro corazones con freno y marcha atrás*. La Comedia. TVE. Direc: José Luís Moreno.
- Menudo es mi padre* Antena3. Direc: Manuel Valdivia.
- La banda de Pérez* TVE. Gona films. Direc: Ricardo Palacios i Josetxo San Mateo.
- Colegio Mayor 2* TVE. CPA. Direc: José Pavón
- Aquí hay negocio* TVE. Direc: José Pavón, Manuel Arman.
- Habitación 503* TVE. Direc: José Pavón, Manuel Arman, Pedro Amalio López.
- Este es mi barrio* Antena3. Direc: José Escrivá.

FORMACIÓ:

- Interpretació a l' Estudi de Juan Carlos Corazza.
- Seminari amb John Strasberg.
- Seminari amb Augusto Fernández.
- Seminari amb Paco Pino.
- Seminari amb Ángeles González Sinde.
- Seminari amb Daniela Fejerman.

JOSEP FERRER (baix baríton)

Duc d'Àlba

Ha estat dirigit prèviament per Calixto Bieito a *Tirant lo Blanc* (2007 - 08), estrena mundial a Alemanya (Theatre Hebbel am Ufer, de Berlín i Schauspiel Frankfurt, de Frankfurt - 2007). Gira Internacional de la qual també ha inclòs funcions al XXXVI Festival Internacional Cervantino de Guanajuato, Mèxic, a l'octubre de 2008.

En l'òpera inclou representacions al Festival de Tardor de Barcelona, Festival de Tardor de Madrid. Les seves aparicions en escena també inclouen *La Serva Padrona* de Paisiello; *Prima la Musica* de Salieri; *Don pasquale* i *Il Matrimonio Segreto* ambdues representades al Teatre Principal de Barcelona; *Pan y Toros*, representat al Teatro de la Zarzuela, dirigit per Josep Pons i Joan Lluís Bozzo.

Va debutar al Gran Teatre del Liceu amb *Le nozze de Figaro* (2000), i hi ha tornat regularment amb **D.Q. en Barcelona**, de *La Fura dels Baus*, *Macbeth*, *Boris Godunov*, *Don Carlos*, *L' Occasione fà il ladro*, *Hangmann*, etc.

També ha col·laborat nombroses vegades amb Carlos Santos en espectacles tals com *Lisístrata* (2003), *Il Barbiere di Siviglia* (2001).

Les seves aparicions en l'òpera també inclouen treballs amb Lindsay Kemp a *Die Zauberflöte* i *Madame Butterfly*.

Com baix baríton també ha actuat en el 2006 al Teatre Lliure, Teatro Arriaga i a La biennale di Venezia, en *Il Mondo de la Luna* de Haydn.

CARLOS HIPÓLITO

Felip II, rei d'Espanya

Nascut a Madrid, va cursar els seus estudis en aquesta ciutat. Per a la seva preparació com a actor, va ingressar en el Laboratori d' Actors de William Layton, on va realitzar els tres cursos que composaven l'ensenyança completa de dita escola, paral·lelament als estudis universitaris de la carrera d' Arquitectura. Més tard, va completar la seva formació actoral en múltiples cursos i tallers amb professors nacionals i estrangers.

En TEATRE, des de 1978 ha representat als autors més importants (Lope de Vega, Shakespeare, Lorca, O'Neill, Tirso de Molina, Pirandello, Brecht, Schiller, Valle Inclán, Calderón, Moliere, Tolstoi, etc.) de la mà de directors com Miguel Narros, José Carlos Plaza, Lluís Pasqual, Adolfo Marsillach, Pilar Miró, Jaime Chávarri i Josep María Flotats, entre d'altres.

Ha format part, en diverses ocasions, de companyies institucionals com el Centro Dramatico Nacional o la Companyia Nacional de Teatre Clàssic.

En total, ha estrenat 33 obres de teatre, sent els títols més recents *Arte* de Yasmina Reza i *El método Gronholm* de Jordi Galcerán amb direcció de Tamzin Townsend.

El seu treball com actor de teatre ha estat reconegut amb els més diversos guardons: el RICARDO CALVO de l' Ajuntament de Madrid, el OJO CRITICO de Radio Nacional, el ICARO de Diario 16, el de la UNIÓN D' ACTORS (en tres ocasions), l' ERCILLA, el MAYTE o el MAX. L'any 2005 li va ser concebut el PREMI DE CULTURA de la Comunitat de Madrid.

En CINEMA, ha participat en un gran nombre de pel·lícules amb directors com Carlos Saura, Mario Camus, Pilar Miró, Mariano Barroso, Gerardo Vera i José Luis Garcí, entre d'altres, sent els títols més recents *Ninette* de Garcí, *Lola* de Miguel Hermoso i *Quiéreme* de Beda Docampo.

Per el seu treball com actor en el cinema ha rebut diversos premis, entre ells el Francisco Rabal de la Setmana de Cinema de Murcia i una nominació al premi GOYA.

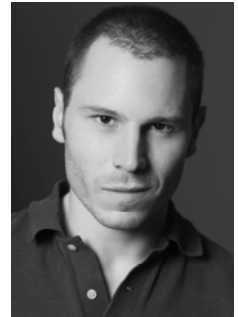
En la TELEVISIÓ ha col·laborat en múltiples series. Actualment participa en la sèrie *Cuéntame cómo pasó*, posant la veu en off del personatge protagonista que narra l' història i *Desaparecida*.

En el terreny MUSICAL, ha realitzat diversos concerts com actor en peces per recitador i orquestra. Alguns d' ells: *Siete escenas de Hamlet* de Benet Casablanca amb l' Orquestra de la Comunitat de Madrid sota la direcció de José Ramón Encinar, *Romeo y Julieta* (fragments de Gounod, Berlioz,

Tchaikowsky i Prokofiev) amb l' Orquestra Filharmònica de Sibèria sota la direcció de César Alvarez, *Pedro y el lobo* de Prokofiev amb l' Orquestra Spaniard sota la direcció de Pablo Mielgo i *Historia de un soldado* de Stravinsky sota la direcció de Gordan Nicolik.

RUBÉN OCHANDIANO

Don Carlos

En els seus treballs d'alt l'escenari s' inclouen títols com *Así es... así os parece*, dirigit per Miguel Narros, per el qual va ser nominat com a Millor Actor Protagonista per la Unió d' Actors de Madrid; *Los verdes campos del Edén*, dirigida per Antonio Mercero ambdues representada al Centro Dramatico Nacional (Madrid).

Tot i ser tan jove (Rubén va néixer el 1980), ja ha treballat amb directors de cinema com Pedro Almodóvar: *Los abrazos rotos* (2009) i Alejandro González Iñárritu, *Biutiful* (2009). Altres títols per al cinema inclou: Montxo Armendáriz *Silencio Roto* (2001), per el qual Ruben va ser nominat al Premi Goya a Millor Actor Revelació per l' Academia Espanyola de Cinema; *Asfalto* (2000) de Daniel Calparsoro i *Flores de otro mundo* (1999) d' Iciar Bollain.

També ha obtingut diversos premis de cinema per *Tapas* (2005), dirigida per Juan Cruz i José Corbacho, Premiat a Millor Actor per el cinema Vasc 2006; *La flaqueza del bolchevique* (2003), dirigit per Manuel Martín Cuenca, Premi al Millor Actor Secundari per la Unió d' Actors; *Guerreros* (2002), dirigit per Daniel Calparsoro, Premi 15 d' Octubre al Millor Actor.

Per a la televisió inclou títols com: *Los hombres de Paco*- Antena 3, *El Comisario*-Telecinco, *Hospital Central*-Telecinco, *Periodistas*- Telecinco

JORDI ANDÚJAR

Don Carlos

EXPERIÈNCIA TEATRAL:

- 1989-1990 La Rambla de les floristes de Josep Mª de Sagarra. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 1991-1992 El somni d'una nit d'estiu de William Shakespeare. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 1993-1994 Jacques i el seu amo de Milan Kundera. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 1995-1996 La història del zoo d'Edward Albee. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 1997-1998 Speed-the-plow de David Mamet. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 1999-2000 L'inspector general de Nikolai Gogol. Cia. SOTACABINA TEATRE
- 2000-2001 Roberto Zucco de Bernard-Marie Koltès. Cia SOTACABINA TEATRE
- 2001-2002 Unhappy meals de Marc Rosich produïda per PRODUCCIONS CALIBAN S.L.
- 2002-2003 Il geloso schernito Òpera atribuïda a Pergolesi produïda per LA TRATTORIA LÍRICA i PRODUCCIONS CALIBAN S.L.
- 2003-2004 Vista oral Adaptació a partir de textos de Thomas Bernhard i Karl Valentin produïda per TEATRE OBLIGATORI S.L.
- 2004-2005 Máquina-Hamlet de Heiner Müller produïda per la SALA BACKETT i ÍCARO TEATRE
- 2004-2006 Blatman. El super superheroi de Pau Plana produïda per TEATRE OBLIGATORI
- 2005-2006 Estricta vigilància de Jean Genet produïda per TANTARANTANA TEATRE S.L. i TEATRE OBLIGATORI S.L.
- 2005-2006 Els físics de Friederich Dürrenmatt produïda per la SOCIETAT CATALANA DE FÍSICA i TEATRE OBLIGATORI S.L.
- 2005-2006 Un baül groc per Nofre Tailor d'Alexandre Ballester produïda per TANTARANTANA TEATRE S.L.
- 2006-2007 La diferencia entre espectadotres de piezas estivales y espectadores de funerales estivales Adaptació de El italiano de Thomas Bernhard produïda per TANTARANTANA TEATRE S.L., ÍCARO TEATRE i EL CANTO DE LA CABRA
- 2006-2007 Party line de Marc Rosich produïda per la SALA BECKETT, TEATRE OBLIGATORI S.L. i FESTIVAL LOLA

- 2006-2007 La millor nit de la teva vida de Jordi Silva produïda pel TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA i VERSUS TEATRE
- 2007-2008 La màquina de parlar de Victòria Szpumberg produïda per la SALA BECKETT, TEATRE OBLIGATORI S.L. i FESTIVAL LOLA
- 2007-2008 Un fill, un llibre, un arbre de Jordi Silva produïda pel TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA
- 2008-2009 Els nois d'història d'Alan Bennett, produïda i dirigida per Josep Maria Pou.
2008-2009 El cafè de Carlo Goldoni. Lectura dramatitzada al Teatre Romea, dirigida per Joan Ollé.

EXPERIÈNCIA TELEVISIVA:

- 1994-1995 Secrets de família (2º paper Carles) Produïda per TVC
- 1996 Oh Espanya! (2º paper Joaquim) Produïda per TVC i DAGOLL DAGOM
- 1996 Sitges (2º paper Sergi) Produïda per TVC
- 1997 El joc de viure (2º paper Azcárraga) Produïda per TVC
- 1997-1998 Dones d'aigua (2º paper Bernat) Produïda per TVC i HAMLET producciones
- 1998 Al salir de clase (2º paper Ángel) Produïda per TELE 5 i BOCA BOCA producciones
- 1998 La memòria dels cargols (2º paper Roger) Produïda per TVC i DAGOLL DAGOM
- 1998-2000 Laberint d'ombres (2º paper Joplin) Produïda per TVC
- 2001 El cor de la ciutat (2º paper Oriol) Produïda per TVC
- 2005 L'un per l'altre (2º paper Gimeno) Produïda per TVC
- 2006 Ventdelplà (2º paper Nicolás) Produïda per TVC i DIAGONAL TELEVISIÓ

EXPERIÈNCIA CINEMATogrÀFICA:

- 1998 Amic/ Amat dirigida per Ventura Pons. Pel·lícula en 35 mm. produïda per ELS FILMS DE LA RAMBLA, S.A.
- 1999 La caverna dirigida per Eduard Cortés (2º paper Jordi) Telemovie en 16 mm. co-produïda per TVC i CANAL+
- 2001 Un dia. Una nit dirigida per Enric Alberich (Paper principal David) Telemovie en 16mm. co-produïda per TVC i ELS FILMS DE L'ORIENT S.L.

VIOLETA PÉREZ

Elisabeth de Valois

En teatre inclou obres com *Carnaval* (2008), de Jordi Galcerán, dirigit per Tamzin Townsend; *Dimonis* (1981), amb la companyia Els Comediants; *T retrato* (2002), dirigit per Eduardo Recabarren i Claudia Faci; i dirigit per Sergio Peris Mencheta: *Quién va* (2005) i *La cocina* (2003).

Per al cinema pel·lícules tals com: *El patio de mi cárcel* (2008), dirigit per Belén Macías, per la qual va ser premiada per Millor Actriu Revelació per la Unió d'actors de Madrid; *La carta esférica* (2007), dirigit per Imanol Uribe; *Princesas* (2005), dirigit per Fernando León de Aranoa. També ha actuat a curtsmetratges tals com *Todo lo que necesitas para hacer una película*, dirigit per Alfonso Amador; *Padre*, dirigit per Ben Temple i *Hasta mañana*, dirigit per Roberto Goñi.

També ha actuat en diverses series de televisió com *El orfanato*, *Hospital Central* o *Policías*.

MINGO RÀFOLS

Gran Inquisidor/ Domingo, confessor del rei

Sota la direcció artística de Calixto Bieito, la Companyia Teatre Romea- amb seu al Teatre Romea de Barcelona, gestionat per Focus des de 1999- s'ha consolidat per el seu rigor interpretatiu dels seus treballs i el seu compromís amb la innovació i el risc.

Entre les obres en les quals ha participat com a membre de la Companyia Teatre Romea destaquen, sota la direcció de Calixto Bieito: *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, estrena en català a Berlín el setembre 2007 al Hebbel am Ufer i a Frankfurt a l'octubre al Schauspiel Frankfurt, és una coproducció de l' Institut Ramon Llull, Teatre Romea, Hebbel am Ufer, Schauspiel Frankfurt i Ajuntament de Viladecans amb motiu de la Fira del Llibre de Frankfurt 2007; *Plataforma*, adaptació de la novel·la de Michel Houellebecq, estrenada al Festival Internacional d' Edimburg l' agost de 2006, al IKOS Festival de Brescia (Itàlia) al maig 2007 i al Festival d' Helsinki l' agost de 2007 i gira per tota Espanya; *Peer Gynt*, d' Henrik Ibsen, estrenada al Festival Internacional de Bergen (Noruega) el maig de 2006 i gira la qual ha inclòs el Festival Internacional de las Artes de Castilla y León (Salamanca), el Festival Barcelona Grec 2006 o el Festival Ibsen 2006 a Oslo (Noruega); el Festival de Primavera de Madrid; *El rei Lear*, de Shakespeare, estrenada a Barcelona dins el Festival Grec 2004 i amb una llarga gira per tot l'Estat espanyol incloent el Festival de Primavera de Madrid; *La ópera de cuatro cuartos*, de Bertolt Brecht / Kurt Weill, espectacle inaugural del Festival Grec'02 gira la qual va incloure l'estrena en el MC'93 Bobigny de París (2003), en Le Maillon de Estrasburgo (2004) i el Festival del Ruhr en Recklinghausen (Alemanya); *Macbeth* de W. Shakespeare, espectacle estrenat al Teatre Romea el 2002 i al Barbican Theatre de Londres dins del BITE Internacional Festival 2003, a més de gira per Espanya. A propòsit d'aquest espectacle, Calixto Bieito, Roser Camí i Mingo Ràfols van ser convidats per la *Royal Shakespeare Company* a participar en els actes commemoratius de l' aniversari del naixement de William Shakespeare el 2004.

Altres treballs anteriors amb Calixto Bieito inclouen: *Galileo Galilei* (1996), *El rey Juan* (1996), *La tempestad* (1997) i *Mesura per mesura* (1999).

També com Companyia Teatre Romea i sota la direcció d'altres directors: *El café de Goldoni*, de Carlo Goldoni, amb direcció de Joan Ollé (lectura escenificada) 2009; *Celebración (Festen)*, dirigit per Josep Galindo, adaptació de la pel·lícula del mateix títol, fundacional del moviment Dogma,

espectacle estrenat a Barcelona i al Festival de Primavera de Madrid, entre d'altres poblacions (2005); *Homenatge a Catalunya / Homage to Catalonia* (2004), també amb direcció de Josep Galindo, espectacle trilingüe en anglès, català i castellà estrenat en el West Yorkshire Playhouse de Leeds, el MC'93 Bobigny de París, el Newcastle Playhouse i el Teatre Romea de Barcelona; *Mestres antics / Maestros antiguos*, de Thomas Bernhard, amb direcció de Xavier Albertí, espectacle estrenat al Teatre Romea el 2003 i, en la seva versió castellana, al Centro Dramático Nacional de Madrid, al desembre de 2003. Va ser Premi de las Arts Escèniques 2005 de la Generalitat Valenciana al millor espectacle no valencià i al 2006 va viatjar al Festival Internacional de Teatre de Caracas.

Altres espectacles al Teatre Romea: *El café de Goldoni*, de Carlo Goldoni, amb direcció de Joan Ollé (lectura escenificada) (2009); *Orfeu als inferns*, amb direcció de Joan Anton Rechi; *Woyzeck*, amb direcció d' Àlex Rigola (2001).

Altres treballs seus son *Hikikomori*, d' Albert Faura (2008); *Okupes al Museu del Prado*, amb direcció de Ricard Salvat; *El coronel Ocell*, amb direcció de Rafel Duran (Teatre Nacional de Catalunya); *Plaça dels herois*, amb direcció d' Ariel Garcia Valdés, també al TNC; *La història del soldat*, amb la OBC i direcció de Lawrence Foster; *Maria Rosa*, amb direcció de Rosa Novell; *L'alfabet d'aigua*, amb direcció de Rafel Duran (Grec 1997); *A pas de gel en el desert*, amb direcció de Rafel Duran; *El pop o la visió hirkanesa del món*, amb direcció de Moisés Maikas; *Les alegres casades de Windsor*, amb direcció de Carme Portacelli (Grec 1994); *La nit just abans dels boscos*, amb direcció de Rafael Duran; *Bones Festes*, amb direcció de Tamzin Townsend; *L'òpera de tres rals*, amb direcció de Mario Gas. Ha col·laborat amb la companyia Flotats a *Cyrano de Bergerac*, i amb la companyia del Teatre Lliure a *Les tres germanes*, *La bella Helena*, *Primera Història d'Esther* i *El misantrop*.

Ha dirigit els espectacles *Vaig de Blues*, *Mort a Venècia* i *Vincles*, amb Víctor Rodrigo; *El Cabaret de la Capmany* a l' Espai, *Le Circle*, amb la companyia Vai-Vai, i la lectura dramatitzada de *El meu llit de zinc*, de David Hare. Al 1990 va crear la Companyia del Camaleó, amb la que ha representat els títols *Cocteau-Cocteau* i *Alaska*.

CALIXTO BIEITO

DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ

Calixto Bieito va néixer a Miranda de Ebro (Burgos) el 1963. A l'edat de quinze anys es trasllada amb la seva família a Catalunya. Llicenciat en Filologia Hispànica i en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, en Interpretació per l'Escola d'Art Dramàtic de Tarragona i en Direcció d'Escena per l'Institut del Teatre de Barcelona. Ha rebut classes en ocasions per prestigiosos centres internacionals, ha completat el seu currículum acadèmic amb professionals del prestigi de Judy Dench, Brian Cox, Bruce Myers, Jerzy Grotowski, Peter Brook, Giorgio Strehler, Ingmar Bergman o Andrej Wajda.

És el director escènic espanyol amb més projecció internacional. Sentit de l'espectacle i una visió contemporània de la dramaturgia són els elements que defineixen les seves posades a escena. Des de 1999, Bieito és **Director artístic del Teatre Romea** de Barcelona (teatre sota la gestió del Grup Focus), que el 2007 va rebre el premi Max al Millor Centre de Producció Teatral privat del país.

Bieito ha rebut, entre altres **guardons**, el premi de l'Associació de Directors d'Espanya per la direcció de *La vida es sueño* (2000); el premi al millor director atorgat per The Irish Times - ESB Theatre Awards per *Comedias Bárbaras* (Festival d'Edimburg 2000); el premi Herald Archangel al millor artista del Festival d'Edimburg 2003 per *Hamlet* (amb la companyia del Birmingham Repertory Theatre); el premi Ercilla 2005 al millor espectacle per *El rei Lear* (amb la Companyia del Teatre Romea); el premi al millor director per la Crítica Teatral de Barcelona per l'espectacle *Plataforma* (2007), per el qual va obtenir també els premis de votació popular de Butaca 2007 al millor director i al millor espectacle. Recentment ha sigut distingit amb el premi Tendències 2008 al creador consolidat atorgat pel diari El Mundo i al 2009, amb el premi de la Crítica Teatral de Barcelona per l'adaptació escènica (junt amb Marc Rosich) de la novel·la *Tirant lo Blanc*. Bieito va ser inclòs en la llista d'artistes més importants del 2007 per la prestigiosa revista alemanya d'òpera *Opernwelt*.

Entre els seus primers treballs de **direcció escènica**, trobem títols com *El rei Joan*, de Shakespeare, presentada al festival de Dijon (França) i al Grec en 1995 o *La casa de Bernarda Alba*, de Federico García Lorca, estrenada al Teatro María Guerrero de Madrid al 1998. Al 1997, la seva adaptació de la sarsuela *La verbena de la Paloma* va triomfar al Festival d'Edimburg, situant a Bieito en el panorama escènic internacional, on també ha sigut molt aplaudides les seves versions d'obres com *La vida es sueño*, de Calderón de la Barca, presentada al 1998 en la seva versió anglesa al Festival d'

Edimburg, en el Barbican Theatre de Londres i al BAM de Nova York amb crítiques molt elogioses i posteriorment, al 1999 i 2000 a tota Espanya en una coproducció de la Compañía Nacional de Teatro Clásico i el Teatre Romea; *Comedias Bárbaras*, de Valle-Inclán, estrenada en anglès al 2000 a l'Abbey Theatre de Dublín pel Festival d' Edimburg i el Festival de Dublín 2000, *Hamlet*, de Shakespeare, amb la companyia del Birmingham Repertory Theatre, estrenada a Edimburg, Birmingham i Barcelona o *La Celestina*, en versió anglesa, per al Festival d' Edimburg de 2004.

Altres feines seves més recents han sigut la direcció de *Los persas. Réquiem por un soldado*, dramaturgia escrita conjuntament amb Pau Miró a partir de la tragèdia d' Esquil, estrena al Festival de Teatro Clásico de Mérida en el 2007, de gira per tota Espanya i en temporada en el Teatre Romea de Barcelona en el 2008. Bieito també ha portat a terme la direcció artística de l'espectacle *Iceberg, una sinfonía poético visual* (espectacle representat quasi a diari durant els mesos de juny a setembre en un recinte a l'aire lliure amb capacitat per més de 12.000 espectadors en l'Exposició Universal Zaragoza 2008) i una producció (en noruec) amb la Companyia del Teatre Nacional d'Oslo de *Brand*, de Henrik Ibsen estrenada en el Festival Internacional de Bergen a Ibsen d'Oslo.

Amb la **Companyia Teatre Romea**, ha presentat els següents espectacles, dels quals també ha sigut autor o coautor de la dramaturgia:

Macbeth, de William Shakespeare (muntatge del qual va fer una versió prèvia en alemany amb la Münchner Kammerspiele estrenada al 2001 al Festival de Salzburg a Àustria). La gira va incloure l'estrena de la versió en català en el Barbican Theatre de Londres dintre del Festival BITE 2003. Per aquest espectacle, Calixto Bieito, Mingo Ràfols (*Macbeth*) i Roser Camí (*Lady Macbeth*) van ser convidats per la Royal Shakespeare Company a participar en el 2004 en la ciutat de Stratford-Upon-Avon en els actes commemoratius de l'aniversari del naixement de William Shakespeare.

La ópera de cuatro cuartos, de Brecht/Weill. Una coproducció internacional de Focus, Festival de Barcelona Grec 2002, Salamanca 2002 Ciutat Europea de Cultura, MC'93 de Bobigny i Teatro Cuyás. La gira Internacional va incloure França (en desembre de 2003 en el MC'93 de Bobigny, Paris, i en gener de 2004 en Le Maillon d'Estrasburg) i Alemanya (Festival del Ruhr, maig de 2004). La gira nacional va incloure estrenes dins de la programació del Festival Grec i el Teatre Lliure a Barcelona, a Salamanca 2002 Capital Europea de la Cultura i en el Festival de Otoño de Madrid.

El rei Lear, de Shakespeare, coproducció del Teatre Romea en el Festival D'Estiu de Barcelona Grec 2004 - Fòrum Universal de les Cultures - Barcelona 2004, Palacio de Festivales de Cantabria i Teatro Cuyás. Estrenada al Teatre Romea dins de la programació del Fòrum Internacional de les Cultures Barcelona 2004 i amb una llarga gira per tot l'Estat Espanyol incloent el Festival de Tardor de Madrid. Protagonitzada per José María Pou. Entre altres premis, Ercilla 2005 al millor espectacle.

Peer Gynt, de Henrik Ibsen. Una coproducció internacional del Teatre Romea, Festival Internacional de Bergen, 30 Festival de Barcelona Grec i Ajuntament de Viladecans, l'estrena mundial, en català, va tenir lloc al maig de 2006 en el Festival Internacional de Bergen (Noruega), amb l'assistència del President del Parlament de Catalunya i de gran nombre de catalans desplaçats per assistir a l'estrena i al programa especial de Catalunya Ràdio emès en directe des de Bergen per informar d'aquest esdeveniment. L'espectacle també es va estrenar al Festival Ibsen d'Oslo al setembre de 2006, a més de fer gira per Espanya (Festival Internacional de les Arts de Castilla i Lleó a Salamanca; Festival d'Estiu Grec de Barcelona, Festival de Otoño de Madrid i Àtrium Viladecans de Barcelona, entre altres). Protagonitzada per Joel Joan, celebrat per la premsa noruega com un dels millors intèrprets del seu "hamlet" nacional.

Plataforma, adaptació de la novel·la de Michel Houellebecq escrita conjuntament amb Marc Rosich. Coproducció internacional d'Edimburg 2006, i gira de la qual va incloure funcions a l'IKOS Festival a Brescia (Itàlia) al maig de 2007 i al Festival de Helsinki en agost de 2007. Entre altres guardons va obtenir els Premis Herald Angel del Festival Internacional d'Edimburg per l'actor Juan Echanove, Premi Max en el 2008 al millor actor secundari per Carles Canut (l'espectacle va rebre un total d'onze candidatures en aquests premis), Premi Butaca de Teatre i Cinema de Catalunya al millor espectacle, millor director i millor actor secundari per Lluís Villanueva i Premi a la millor direcció per Calixto Bieito de la Crítica Teatral de Barcelona.

Tirant lo Blanc, adaptació portada a terme per ell mateix junt amb el dramaturg Marc Rosich de la novel·la de Joanot Martorell, amb música original de Carles Santos, estrenada en català a Alemanya (en el teatre Hebbel am Ufer de Berlín i al Schauspielhaus de Frankfurt) amb

motiu de Fira del llibre de Frankfurt 2007. Estrenada també en el Festival Internacional Cervantino a Guanajuato (Mèxic) en el 2008. Premi de la Crítica Teatral de Barcelona a la Millor Dramatúrgia i al Millor Disseny de Vestuari en el 2009 i espectacle amb vuit candidatures en la XII edició dels Premis Max a celebrar al març de 2009.

La labor de Bieito també és molt aplaudida en el **circuit operístic internacional** per el qual ha firmat la direcció escènica de títols com *Carmen*, de Bizet; *Un ballo in maschera*, de Verdi (2000 - 2001) o *Don Giovanni*, de Mozart (2001) per els grans teatres d'òpera del Regne Unit, Dinamarca, Alemanya, Irlanda, Holanda, Bèlgica, Suïssa i Itàlia. En el 2007 ha estrenat en l'Òpera de Stuttgart *Jenufa* i *La Fanciulla del West* i a Friburgo *Elektra*, de Strauss. En el 2008 ha estrenat el seu primer Wagner, *El holandés errante*, en Stuttgart. Les seves posades a escena s'han reposat en diferents ocasions i produccions com *Macbeth*, *El rapte del serrall* o *Madam Butterfly* es mantenen en la temporada 2007 - 2008 en el repertori dels teatres d'òpera de Frankfurt o Berlin. Al Febrer del 2009 ha estrenat l'òpera *Lulú*, de Alban Berg, pel Teatre de Basilea (Suïssa).

Paral·lelament a la seva activitat escènica, Bieito és convidat habitualment a impartir **classes magistrals** i cursos en prestigioses escoles i universitats del Regne Unit, Alemanya i Espanya. En el 2004 va ser convidat junt amb membres de la Companyia Romea a participar en els actes commemoratius de l'aniversari del naixement de Shakespeare organitzats per la Royal Shakespeare Company i al novembre de 2007 va impartir per segona vegada un curs magistral sobre dramatúrgia per l'òpera en la *Universität der Künste* de Berlín.

El seus **projectes** immediats inclouen varies direccions d'òpera en Alemanya i la direcció de la Companyia Teatre Romea en *Don Carlos*, de Schiller, que s'estrenarà en el Festival Schiller a Mannheim (Alemanya) al juny de 2009 i posteriorment a Espanya al Festival Grec 09 Festival de Barcelona i temporada 2009-10 al Centro Dramático Nacional de Madrid.

ADAN KOVACSICS

TRADUCTOR

Adan Kovacsics (Santiago de Xile, 1953) va estudiar filologia romànica, filologia anglesa i filosofia a Viena (Àustria), on es va doctorar. Resideix des del 1980 a Espanya i es dedica fundamentalment a la traducció literària. Ha sigut premiat pel govern austríac i per l'Acadèmia de les Ciències hongaresa. També ha rebut el VII Premi de Traducció Àngel Crespo 2004 (Barcelona) i el II Premi Imre Kertész 2007.

Ha traduït a clàssics alemanys dels segles XIX i XX (com Goethe o Kafka) i filosofia (Benjamin, Adorno, Löwith, Jaspers, Gadamer). La seva labor de traducció s'ha centrat també en obres d'autors austríacs i hongaresos Karl Kraus, Peter Altenberg, Hugo von Hofmannsthal, Stefan Zweig, Joseph Roth, Elias Canetti, Paul Celan, Jean Améry, Ingeborg Bachmann, Ilse Aichinger, Hans Lebert, así como Károly Pap, Péter Nádas, Péter Esterházy, Ádám Bodor, György Konrád i, en particular, Imre Kertész, de qui ha traduït deu obres. Ha donat així mateix nombroses conferències i ha publicat diversos assaigs i articles sobre temes relacionats amb les literatures austríac i hongaresa, així com sobre l'elaboració literària de l'Holocaust. Ha escrit un llibre titulat *Guerra i llenguatge*, publicat al 2007 per l'editorial Acantilado. També és professor dels cursos de postgrau de traducció literària (alemany - castellà) de La Universitat Pompeu Fabra (Barcelona) i del seminari de traducció (hongarès - castellà) de la Casa del Traductor Hongaresa (Balatonfüred).

MARC ROSICH

DRAMATURG

Marc Rosich (Barcelona, 1973) és llicenciat en Periodisme (UAB) i Traducció i Interpretació (UAB). Dramaturg, director, actor i traductor literari, s'ha format en l'escriptura dramàtica als seminaris de l'Obrador de la Sala Beckett, on actualment imparteix cursos d'iniciació a la dramaturgia.

Entre els seus treballs més recents es troben les dramatúrgies per a la Companyia del Teatre Romea que ha signat juntament amb el director Calixto Bieito a partir de l'obra *Don Carlos* de Friedrich Schiller (2009, Nationaltheater Mannheim, Festival Grec Barcelona, CDN Madrid) i de les novel·les *Tirant lo Blanc* de Joanot Martorell (2007, Schauspiel Frankfurt, Hebbel am Ufer Berlin) (Premi de la Crítica Barcelona a la Dramaturgia 2008, Finalista als Premis MAX 2008, millor adaptació) i *Plataforma* de Michel Houellebecq (2006, Festival d'Edimburg, Teatro Bellas Artes Madrid) (Finalista als Premis MAX 2007, millor adaptació). També ha signat juntament amb Rafel Duran la versió dramàtica de *Mort de Dama* de Llorenç Villalonga, coproducció del Teatre Nacional de Catalunya i el Teatre Principal de Palma.

Com a dramaturg, ha estrenat les peces següents: *N&N (núria i nacho)* a la Sala Beckett 2008 amb direcció d'Antonio Calvo, *Enfermo Imaginario*, al teatre Condal 2008 escrita amb Pau Miró i amb direcció d'Antonio Calvo, *Party Line* a la Sala Beckett 2007 amb direcció d'Andrea Segura, *Duty Free* (finalista als Premis MAX 2007, millor musical) al Teatre Talia de València 2007 per a Jàcara Teatro (Alacant) i direcció d'Antonio Calvo, *Entre Meses Variados* assaig obert al Teatre Lliure 2006 amb direcció d'Antonio Calvo; *De Manolo a Escobar*, amb direcció de Xavier Albertí, de gira des de 2006; *Surabaya*, al Teatre Romea 2005 amb direcció de Sílvia Munt, obra finalista al Premi Fundació Romea 2004; *Copi i Ocaña, al purgatori* al Teatre Tantarantana 2004 i Club Capitol 2005 amb direcció de Julio Álvarez i *UNHAPPY MEALS*, al teatre Malic 2002 amb direcció del mateix autor.

En el camp de l'òpera, ha escrit el llibret de l'òpera de cambra *La Cuzzoni, esperpent d'una veu* amb música d'Agustí Charles i producció de l'Staatstheater de Darmstadt (Alemanya 2007), que es va poder veure a L'Auditori de Barcelona 2007 i al Teatro Albéniz de Madrid 2008. Com a encàrrec del mateix teatre alemany, actualment escriu *LByron*, un nou llibret per a una òpera de gran format també amb música d'Agustí Charles i amb estrena prevista el 2010.

En el camp de la direcció escènica d'espectacles musicals, ha signat els concerts per a nens *Pierrot a la lluna* i *Va de banda*, per al servei educatiu de L'Auditori de Barcelona. És cofundador de la companyia d'òpera de cambra La trattoria lírica, amb la qual ha col·laborat anualment en el

Festival d'Òpera de Butxaca i Noves Creacions, firmant la dramaturgia i la direcció dels espectacles lírics següents: *ALMA* 2007, a partir de la figura d'Alma Mahler; *ÚLTIMES CANÇONS*, 2006 a partir de Lieder de Mahler, *Don Giovanni* de Mozart 2005 per al titellaire Pepe Otal i *Il geloso Schernito* de Pergolesi 2003, juntament amb Albert Tola.

Com a traductor literari, ha treballat per a les editorials Empúries, Edicions 62, Destino i Alba Editorial, entre altres. A més ha signat, entre altres, la traducció de les peces següents: *A qui li pugui interessar* de Daniel Keene (Tantarantana, 2008), *L'amant* de Harold Pinter (Festival Lola Esparreguera, 2008), *Rosencrantz i Guildenstern són morts* de Tom Stoppard (Festival Shakespeare / Sala Beckett 2006), *Estricta vigilància* de Jean Genet (Tantarantana 2005), *Cruel i tendre* de Martin Crimp (Sala Beckett 2005), *Un balanç delicat* d'Edward Albee (Teatre Romea 2005), *Copenhaguen* de Michael Frayn (Setmana de la Ciència UPF 2003).

Com a actor ha treballat en els muntatges *La màquina de parlar* de Victòria Szpunberg (Sala Beckett, 2007) i *De Manolo a Escobar* (gira nacional, 2006-2009). És membre fundador de Teatre Obligatori, empresa dedicada a la producció d'espectacles infantils, teatre de text i òpera de butxaca.

REBECCA RINGST*DISSENY D' ESCENOGRAFIA*

Rebecca Ringst va néixer a Berlin i va ser graduada l'any 2003, va estudiar Escenografia i Disseny de Vestuari a Hochschule für Bildende Künste de Dresden. Al Theater am Ufer de Berlin, va realitzar les seves primeres escenografies i vestuaris per al coreògraf i director Howard Katz. Després d'haver obtingut una beca per el Centre d' Art Europeu Hellerau en Dresden, Rebecca Ringst va sorgir a través del teatre basat en el vídeo art. Després d'estudiar electrònica i vídeo art a l' Escola Superior de Disseny de Barcelona, va estar treballant com assistent del dissenyador Alfons Flores. Va començar a col·laborar amb Calixto Bieito, treballant com a vídeo artista a *El rapto del Serrallo* en la Komische Oper de Berlin, *Macbeth* en Frankfurt i *Peer Gynt* a Bergen (Noruega). Per al director de teatre i òpera andrea Moses va dissenyar el vestuari de *Schönheitsfalle* en el Staatstheater de Brunswick (Alemanya), com també el vestuari de *Der Drache* en el Theater Erlangen (Alemanya) en el 2007. En el 2008 va treballar per segon cop com escenògrafa per a Calixto Bieito en el muntatge teatral *Brand* d' Ibsen en el Teatro Nacional d' Oslo, també va dissenyar l' escenografia per l' òpera de Massenet *Werther* dirigida per Elisabeth Stöppler en el Theater Oldenburg (Alemanya), i en la temporada 2008/09, l' escenografia de *Armida* dirigida per Calixto Bieito.

INGO KRÜGLER*DISSENY DE VESTUARI*

Ingo Krügler va estudiar disseny de moda a Londres, Berlin, es va graduar al prestigiós Central Saint Martins College d' Art i Disseny. Va treballar en l' indústria de la moda junt a Jean-Paul Gaultier i John Galliano a París. També va dissenyar el vestuari per a l' Òpera Bastille A París, l' Òpera de Munich I el Festival de Salzburg. Va treballar amb directors teatrals com: Michael Haneke, Robert Carsen, David Alden, David Pountney, Thomas Langhoff, Christine Mielitz, Stefan Herheim, Harry Kupfer i Gottfried Pilz. Va dissenyar el vestuari per a varies produccions teatrals dirigides per Tim Kramer (entre altres: *Nora*, *Las alegres comadres de Windsor*, *La comedia de las equivocaciones*, *El jarrón roto*, *The End of the Beginning*, *Hamlet*) a Viena, St. Pölten i St. Gallen; també dissenyaba per als musicals dirigits per Joseph E. Köpplinger (entre altres: *Evita*, *Jesus Christ Superstar*, *Blood Brothers* i *The Rocky Horror Picture Show*). Des d'aleshores treballa en tots el gèneres de teatre i (per exemple: *Las bodas de Figaro*, direcció: Tatyana Gürbaca, per a l' Òpera Novosibirsk, *Irma La Douce*, direcció: Peter Wohldorf i *Jenufa* direcció: Calixto Bieito, per la Staatsoper de Stuttgart). En la temporada 2007/2008 va dissenyar el vestuari per a l' òpera de Verdi *Un ballo in maschera*, direcció Freo Majer, Augsburg Theater així com per a *Brand* d' Ibsen (direcció de Calixto Bieito per al National Theater d' Oslo, en coproducció amb el Festival de Bergen- Noruega). Al 2008 va dissenyar el vestuari per a l' òpera de Massenet *Werther* al Oldenburg Theater direcció: Elisabeth Stöppler, així com per a *El hombre de La Mancha*, direcció: Joan A. Rechi al teatre de Freiburg (Alemanya). Finalment va dissenyar el vestuari per a *Lulú* dirigida per Calixto Bieito al Teatre de Basilea. A la Komische Oper de Berlín en la temporada 2008/2009 va dissenyar el vestuari d' *Armida* dirigida també per Calixto Bieito.

JUAN CARLOS MARTEL

ADJUNT A DIRECCIÓ

Juan Carlos Martel Bayod (Barcelona, 1976). Al 1995 va ingressar a **E.S.A.D.E** i al 1999 a l' **Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona**, llicenciant-se al 2003 en Art Dramàtic en l'especialitat d'Interpretació. Al 2002 li concedeixen una beca per estudiar a la **Scuola Europea per l'Arte dell'Attore** a Pisa. Al 2004 li concedeixen una altra beca per finalitzar la seva formació al **Rose Bruford College** de Londres. Al 2005 rep classes de dramaturgia a l'**Obrador Internacional** de la Sala Beckett de mans de José Sachis Sinisterra i Martin Crimp. Durant el mateix any és escollit per formar part del **Proyecto Bilbao Arriaga Teatroa** dirigit per Lluís Pasqual. Al 2008 viatja a Buenos Aires on participa de diferents processos de creació amb Alejandro Tantanian, Rafael Spregelburg o Gabriela Izcovich.

Ha estat ajudant de direcció Lluís Pasqual (*La Casa de Bernarda Alba*, *Hamlet*, *La Tempesta*), Carme Portaceli (*Cants d'amor, furor i llàgrimes*, *Ante la jubilación*, *Aguantando la vela*, *La finestra tancada*) i Toni Casares (*La Plaça del Diamant*, *Valentina*) entre d'altres.

Com a director d'escena

2009 - *El Pont* de Laurent van Wetter. Teatre Tantarantana.
2009 - *Camp de batalla* de Matéi Visniec. Nau Ivanow.
2009 - *Set nenes jueves* de Caryl Churchill. Nau Ivanow.
2008 - *El lleig* de Marius von Mayenburg. Sala Trono - Teatre Tantarantana.
2008 - *Només sexe* de Daniela Feixas. Teatre Gaudí Barcelona.
2007 - *Passi el que passi saludeu* inauguració del II Obrador Internacional d'Estiu.
2007 - *God is a dj* de Falk Richter. Nau Ivanow. Festival Grec de Barcelona.
2007 - *L'olor sota la pell* de Marta Buchaca. Sala Beckett.
2006 - *Push up* de Roland Schimmelpfennig. Sala Beckett.
2005 - *Atemptats contra la seva vida* de Martin Crimp. Sala Beckett

Com a ajudant de direcció

2009 - *La casa de Bernarda Alba* de Federico García Lorca. Dir: Lluís Pasqual. Teatre Nacional de Catalunya - Teatro Español de Madrid - Piccolo Teatro.
2008 - *Cants d'amor, furor i llàgrimes* de Torquato Tasso. Dir: Carme Portaceli. Palau de la Música Catalana - Festival Grec de Barcelona.
2008 - *Ante la jubilación* de Thomas Bernhard. Dir: Carme Portaceli. Centro Dramático Nacional.
2007 - *La Plaça del diamant* de Mercè Rodorera. Dir: Toni Casares. Teatre Nacional de Catalunya.
2007 - *Hamlet: el dia dels assassinats* de B.M.Koltès. Dir: Paco Azorín. Festival Sta. Susana.
2007 - *Un lloc conegut* de Daniela Feixas. Dir: Carme Portaceli. Sala Muntaner.

2006 - *Ya van 30!* de Jordi Silva. Dir: Àngel Llàcer.
Teatro Bellas Artes de Madrid.

2006 - *Valentina* de Carles Soldevila. Dir: Toni Casares.
Teatre Nacional de Catalunya.

2006 - *La Finestra Tancada* d'Agustí Vila. Dir: Carme Portaceli.
Teatre Lliure.

2005/06 - *Hamlet* de W. Shakespeare. Dir.: Lluís Pasqual.
Teatro Arriaga de Bilbao.

2005/06 - *La Tempestat* de W. Shakespeare. Dir.: Lluís Pasqual.
Teatro Arriaga de Bilbao.

2005 - *La Màgia dels Ki-Kids* d'Àngel Llàcer. Dir: Àngel Llàcer. Teatre Condal.

2005 - *Tenim un problema* de Frank Vickery. Dir: Àngel Llàcer.
Villarroel Teatre.

2005 - *Aguantando la Vela* de Fabrice Melquiot. Dir: Carme Portaceli. Círculo de Bellas Artes -
Festival de Otoño de Madrid.

2004 - *Ja en tinc 30!* de Jordi Silva. Dir: Àngel Llàcer. Teatre Condal.

2002 - *El somni d'una nit d'estiu* de W. Shakespeare. Dir.: Àngel Llàcer. Teatre Borràs - Teatre
Principal.

Premis i nominacions

2008 - *El lleig* rep una nominació als Premis Butaca de Catalunya. Millor espectacle de petit format.

2008 - *God is a dj* rep una nominació als Premis Butaca de Catalunya.
Millor actor.

2006 - *Push up* rep dos nominacions als Premis Butaca de Catalunya.
Millor actor de repartiment.
Millor actriu de repartiment.

2006 - *L'olor sota la pell* de Marta Buchaca.
Premi Bartrina de Reus al millor text teatral.

2004 - *Només Sexe* de Daniela Feixas.
Premi Octubre de Teatre al millor text teatral.

Lectures dramatitzades

2007 - *Històries de família* de Biljana Sbrljanovic. Obrador Internacional d'Estiu.

2007 - *Un verdadero cowboy* de Marilia Samper. Sala Trono.

2006 - *Pervertimento* de J. Sanchis Sinisterra. Biblioteca de Sta. Perpètua.

2004 - *Atemptats contra la seva vida* de Martin Crimp. L'Obrador.

2004 - *PersonaGes* d'Alex D. Capo. L'Obrador.

Como actor

2005 - *Objetivos* d'Àlex Mañas. Dir: Marta Marco. Lectura Dramatitzada.
Can Fabra.

2005 - *La Prova* de David Aybourn. Dir: Màrcia Cisteró. Lectura Dramatitzada.
Universitat Autònoma de Barcelona.

2004/05 - *Tocatta i Fuga* Companyia Dei Furbi. Dir.: Gemma Beltran. Teatre de Ponent - Teatre
Regina.

2003 - *Vides de tants* d'Albert Mestres. Dir.: Joan Castells.

Festival de Sitges Internacional - Festival Grec de Barcelona - Teatre Nou Tantarantana - Sala Beckett.

2003 - *Piezas de juventud* de Federico García Lorca. Dir.: Herman Bonnin.

Convent de Sant Agustí - Cinquè aniversari Espai Brossa.

2002 - *Hamlet Machine* de Heiner Müller. Dir.: Jordi Duran.

Ateneu Barcelonès.

2002 - *Fins que l'amor ens separi* de Pànnik. Dir.: Oriol Bosch i Koldo Ochoyodena.

Cafè-Teatre Llantiol.

TEATRE ROMEA - INFORMACIÓ GENERAL

HORARI

De dimarts a divendres: 21 h

Dissabtes: 18.30 i 22 h

Diumenges: 18.30 h

Temporada d'estiu: juliol i agost, de dimarts a divendres 21.30 h

Funcions especials per centres educatius: dimarts 17 h

ACCÉS AL TEATRE ROMEA

FGC Catalunya, Metro Liceu L3, Autobús línees 5, 9, 12, RENFE Catalunya

Pàrking Plaça de la Gardunya, C. Hospital, 25-29

ATENCIÓ AL PÚBLIC

Servei de cafeteria amb accés directe des del vestíbul del teatre.

Atenció especial i accés per a discapacitats, Tel. 93 301 55 04

VENDA D' ENTRADES

Taquilles del Teatre Romea, T. 93 301 55 04

De dimarts a diumenge a partir de les 16.30 h i fins l'hora de l'inici de l'espectacle.

Tel-entrada 902 10 12 12 (24 h) i oficines de Caixa Catalunya (de 8 a 14.30 h)

www.telentrada.com

PROMENTRADA

Central de reserves del Grup Focus. Promocions especials per a grups

Departament de promocions

Avantatges teatrals per a empleats, sortides teatrals en grup, funcions especials, tiquet regal, campanyes promocionals...

Informació i reserves: T. 93 309 70 04 / info@promentrada.es

ROMEA AMB ELS CENTRES EDUCATIUS

Atenció i reserves 93 309 22 68 (de dilluns a divendres, de 9 a 19h, excepte festius)

centresensenyament@teatreromea.com

Dossiers pedagògics: www.teatreromea.com

RELACIONS INTERNACIONALS

Lídia Giménez - international@focus.es / lgimenez@focus.es

T. +34 93 309 75 38

ROMEA EN GIRA

Distribució Romea en gira per Catalunya i l'Estat espanyol

Jordi Rebarter - jrebarter@focus.es

Elisabet Torrejón - etorrejon@focus.es

T. +34 93 309 75 38

FUNDACIÓ ROMEA

Fundació Romea per a les Arts Escèniques

T. +34 93 318 79 84 / info@fundacioloromea.com / www.fundacioloromea.com

SERVEI DE LLOGUER DEL TEATRE

Lloguer del teatre per a celebracions culturals, empresarials, socials, etc.

T. +34 93 309 75 38

DEPARTAMENT DE PREMSA TEATRE ROMEA

Comunicació i premsa Teatre Romea, director artístic i Fundació Romea

premsa@focus.cat

T. +34 93 309 75 38

WWW.TEATREROMEA.COM

CALIXTOBIEITO.COM